

maassa voida sanoa että se kuuluisi yksistään sille maalle. Kun toverimme Saksassa ottavat uuden harppauksen äänestyksessä eteenpäin, niinkuin heillä onkin hyvä tapa tehdä, niin me jaamme heidän ilonsa ja riemunsa. Ja kun me Yhdysvalloissa istutamme lippuumme päivän marssissa lähemmä päämääräämme, niin tuntevat toisten maiden sosialistit ilon väristyksen sekaisen

päihtymyksen itsessään meidän voittomme johdosta.”

Tässä mielessä jatkan tätä kat-
sausta kansainvälisen sosialidemokratian ennätyksiin vielä edelleen, sillä ymmärrän tämän tapaisilla selostuksilla olevan mitä parhaimman agitaattorisen merkityksen, samalla kun ne antavat pientä vihjausta erilaisten menetelytapojen tuntemisessa.

Lebanon, 2/1 1911.

Eetu Salin.

Omaisuu den pyhyys ja “työn vapaus”

Tokkopa kapitalismin kynä-
rengit mistään pitävät niin suurta suuta kuin noista kahdesta seikasta. He voivat hyvin “harrastaa reformeja”, jyrkänpuoleisia-
kin, kunhan ne vaan eivät uhkaa “omaisuuden pyhyyttä”. Jos vain sellaisia vaaditaan — ja mikäpä vähänkään vaikuttava uudistus ei koskisi omaisuuteen! — on heti tuo “reformeja harrastava” herra hyvällä omallatunnolla valmis kirjottamaan: ei, nyt mennään jo liian pitkälle! Vai tässä alettaisi “pakkoluovutusta” toimeenpanemaan! Ja pakkoluovutus, nykyvaltionkin pyhittäjä ja käyttämä yhteiskunnallinen keino laillisesti tyydyttää yhteistä tarvetta yksityisen kustannuksella — hänelle kylläkin määrätyillä perusteilla “kohtuullista” korvausta maksaan, se pakkoluovutus on heidän suusaan sama kuin rosvous. Ovelas-

tipa Suomen porvarilehdet nimitävätkin levottomana talvena 1906 tapahtuneet rosvoukset “pak-
koluovutuksiksi” siten saattaakseen tuon sanankin huonoon huutoon.

Muistuu mieleeni pieni väitelykokous ensi vaalitaistelun ajoilta. Liekö tapahtunut Vesilahdella. Kylmässä tuvassa väiteltiin. Vastustajana nuorsuomalainen Viljaksinen. Kun hän hyökäsi pakkoluovutusohjelmaamme vastaan, huomautin siitä, että nykyinenkin lainsäädäntö sen periaatteen tuntee.

— Jaa, vastasi tuo juoheasti puheleva, lihavahko kaljupää, nykyisen pakkoluovutusasetuksen kautta hankitaan maita hautumaiksi — —

— Niin, ehätin väliin sanomaan, hankitaan välttämättömiä maa-aloja kuolleille, me haluai-

Gallen:

KULLERVO

simme laajentaa tuota lakia siihen suuntaan, että yhteiskunnan voimalla hankittaisiin yksityisten liika-maista välttämättömiä maa-aloja myös eläville ...

Elävät kuulijat — maattomia ollen — osottivat olevansa sen pakkoluovuksen puolella, joka tahtoi hankkia maata eläville. — Mutta sehän loukkaisi "omaisuuden pyhyyttä"!

Eivätkä kaikki porvarilliset kynäniekat lakkoja vastaan ole eivätkä ammatillista järjestymistä vastusta, päinvastoin, useat myöntävät ne vallan välttämättömiksi, jopa ovat väliin valmiit jossain erikoistapauksessa myöntämään osan — vain osan! — työväestön vaatimuksistakin "kohtuullisiksi". Mutta annas olla kun on asetettu lakkovahteja ja jonkinlaisella painolla annettu rikkuriksi aikovien ymmärtää, että sen ammatin harjoittajaa ei pidetä kunniallisten joukossa, heti on "liberaalikin" loukkaantunut.

— Minä hyväksyn, niin hän juhallasesti julistaa, teidän järjestämisenne ja olen valmis pitämään tätäkin lakkoa oikeutettuna, mutta niin pian kun te loukkaatte yksilön oikeutta ja työn vapautta, menetätte te *minun* ja kaikkien *valistuneitten* kansalaisten kannatuksen.

Tarvitseeko huomauttaa, että hänellä ei ole mitään sanottavaa siitä, että työnantajat armotta masentavat kapitalistirikkurin, joka yksin yrittää sopia työläistensä kanssa sivuuttaen työnantajaliiton. Tai ehkei hän hyväksykään sitä "periaatteessa", mutta lehti, johon hän kuuluu, sen hyväksyy, tai mieluummin ei puhu siitä mi-

tään. Valtiollisen rikkurin hänen mielestään kernaasti saa ampua, jos kellä on niin paljon päättäväisyyttä ja itsensä uhraamiseen tarvittavaa siveellistä kuntoa. Työväki ei kohtele rikkureita luokansa tuntevina pettäjinä niin säälimättömästi kuin kapitalistit.

Muinaissuomalaisen taikain voima perustui perussääntöön: kun tiedät jonkun syntysanat, on se hallussasi. Me sosialistit olemme sen periaatteen myös omaksuneet. Ja me voimme monta laulua laulaa kapitalismin syntymäajoilta, me tiedämme kuinka se kunnioitti "omaisuutta" ja "työn vapautta."

"Venehojalaiset"-romaaninsa alussa antaa Arvid Järnefelt taru-tyyliin laaditun esityksen siitä, miten Suomen kartanoherrrat saivat palkollisia ja kapitalismi työvoimaa. Hän kuvaa ihannoiden vanhaa talonpoikaiskylää yhteiselantoinen, hän esittää sen sihteeripirun, joka houkutteli Tyrvältäiset pauloihinsa pakottaen nämät sitten ahdistamaan heimo-laisiaan, Venehojalaisia. Ja voutina se pahalainen neuvoi kartanonherra, joka halasi Venehojalasten joukosta poikia ja tyttöriä palvelukseensa, kiskomaan veroja, joka taas ajasi vanhat korpeen ja nuoret kartanoon. Mutta masennettua ei noita talonpoikia saada ennenkuin korpi suljetaan. Kun näet väkivaltaa sukunsa ahdistajia vastaan käyttänyt mies yrittää erämaahan töllä kyhätä, saakin hän metsänvartijan niskaansa: maa oli *kruunun*. Ja mies lähti "siihen kaikkein isoimpaan herraskylään".

Esitys ei ole hulluimpia, mutta

porvarilliset lukiessaan naurahtavat tuollaisille "hupsun tolstoilaisen mielikuvituksille". Ei heidän suutaan kaunokirjallisuudella tukea, vaikka silläkin väliin voi voimakkaastikin iskeä. *Tiedettä* tarvitaan takamaan ne teräksiset peu kalopihdit, joitten puristus poropeukaloitten ivan muuttaa muikeeksi irvistykseksi. Ja tiede on todistanut, että ei ole maan avaralta kamaralta noussut ilmiötä sellaista, joka olisi omaisuutta ja työn vapautta niin vähän kunnioittanut, tahtoo sanoa, niin törkeästi loukannut, kuin kapitalismi.

Tässä voin esittää vain muutamia piirteitä, tilapäisesti siepattuja. Europan talonpojat, 13:nen vuosisadan lopulla ja 14:nen alussa luokkataistelulla maaorjuusrasituksiaan poistettua ja olojaan parannettua, saivat maksaa työvuokransa rahassa, jopa siitä vapautuivatkin. Tämä vaikutti sen, että tilanherrat alkoivat käyttää palkkatyötä. Mutta kun työväki jostain syystä — kuten Englannissa v. 1348 ruton, "mustan surman" vaikutuksesta — väheni, kohosivat palkat jopa 50 prosentilla. Silloin alkoivat maanomistajat yrittää pakkotyötä ja maaorjuutta uudelleen voimaan parlamentin päätöksillä. Työväen ja talonpoikien, tosin veriin kukistettu, kapina v. 1381 sai heidät kuitenkin peräytymään. Kasvoi rohkea ja tietoinen talonpoikaisluokka ja vaikutti tuo tila myös sen, että työväen olot olivat verraten hyvät.

Mutta 15:nen vuosisadan lopulla tuli tuho. Uusi raha-aateli haki maata, mutta ei se niinkuin feodaali-aatelisto haalinut sille ih-

missiä. Päinvastoin, se ajoi ihmiset pois. Ensin se köyhdytti talonpojat anastamalla kuntain yhteismaat, jotka olivat olleet välttämättömiä talonpoikain laitumia. "Uskonpuhdistuksen" kautta hanki porvaristo käsiinsä kirkkotilat. Sitten se "oikeudella ja vääryydellä", laillisesti ja laittomasti ajoi talonpojat maantielle muuttaen maat lammasten laitumiksi. Thomas Moore sanookin "Utopia"-kirjassaan, että "muuten niin lauhkeat ja vähään tyytyvät lampaat ovat tulleet niin ahneiksi pedoiksi, että ne nielevät ihmisiäkin ja syövät puhtaiksi kokonaisia pelloja, taloja ja pitäjiä, tehden ne autoiksi."

Samaan aikaan säädettiin hirveät verilait näin pakoilla työttömiksi tehtyjen kerjuuta vastaan. V. 1530 määrättiin Englannissa piiskausta veriin asti, v. 1547 sai tehdä kerjäläisen kahlehditukseksi orjaksi, v. 1572 säädettiin ruoskimista, korvien pois leikkaus jopa kuolemanrangaistuskin irtolaisille. Myös pakkotyötä hirveissä työlaitoksissa. Onko ihme, että kapitalismi löysi väkeä, joka "ihan vapaaehtoisesti" pyrki sen kulettavaan tehdasorjuuteen!

Suomen torpparioloja kuvaillessaan on toveri Gylling myös ostantanut, kuinka Suomen herrat ovat osanneet pakkolainsäädännöllä hankkia halpaa työvoimaa. Mutta murhaavimpia esimerkkejä on Marx vetänyt esiin. "Kapital" teoksessaan kuvailee hän niitä huolia, mitä Amerikan kapitalisteilla oli aikanaan, kun heidän piti "kieltäymysten" kautta "säätämänsä pääoman avulla ruveta

tekemään maata ja kansaa onnelliseksi."

On huvittavaa nähdä, mihin puolaan kapitalismi joutuu, kun se huomaa olevansa ilman työväkeä; ei, puolaan se ei joudu, se kyllä keksii keinoja, mutta sen lörröittäville ja kirjattomilla kynärengellillä on työtä sovittaessaan niitä vanhoja omaisuus- ja vapaus-teoriojaan tähän uuteen maa-perään.

Siirtomaat opettivat eräälle tällaiselle herralle, Marx kertoo hänen nimensä olleen E. G. Wakefield, sen yksinkertaisen totuuden, että kapitaali ei olekaan mikään esine, vaan esineitten välittämä yhteiskunnallinen suhde henkilöitten kesken.

Tuo hra Wakefield näet kertoo, kuinka hra Peel otti Englannista mukaansa 50,000 punnan (ä \$5) arvosta elintarpeita ja tuotantovälineitä ja matkusti Swan Riverille Newhollantiin. Ottipa varovasti kyllä 3000 henkeä työväkeä, miehiä, naisia, lapsia, mukaansa. Mutta mitä hyödytti tämä kaikki häntä, kun perillä "hra Peel jäi ilman ainoatakaan palvelijaa, joka olisi hänen tilansa tehnyt tai ammentanut hänelle vettä virrasta". Marx lisää pilkaten: "onneton hra Peel, joka kaiken muun otti huomioon, ei vain ymmärtänyt tuoda mukanaan englantilaisia tuotantosuhteita Swan Riverille!"

Ja niin joutuukin tuo Wakefield teoretiseeraamaan seuraavasti: "Jos kapitaali olisi tasaisesti jaettu kaikkien yhteiskunnan jäsenten kesken, niin ei olisi kellekään halua kasata enemmän sitä kuin mitä hän omin käsin voi

käyttää. Tämä on johonkin määrin laita uudessa Amerikan siirtokunnassa, jossa kiihkeä harrastus saada omistaa maata estää palkkatyöläisten luokan olemassa olon. Niin kauan kuin työmies voi kasata itselleen, ja siihen on hänellä tilaisuus niin kauan kuin pysyy tuotannon välineitten omistajana, on kapitalin kasaantuminen ja kapitalist. tuotantotapa mahdoton. Puuttuu välttämätön työväen luokka." Sitten jaarittelee W. siitä, kuinka muka vanhassa Euroopassa "ihmiskunta" ihan vapaaehtoisesti jakaantuu "kapitalin ja työn omaajiin"! Marx huomauttaa ivalla, että merkillistä, kuinka ei sama vapaan sopimuksen unelma toteudu Amerikassakin. Mutta ei, Wakefield huomaa murhein, että Amerikan Yhdysvalloissa kuu luo tuskin kymmenes osa väestöstä palkkatyöväen luokkaan, Englannissa sen sijaan kansan suuret joukot.

Suurin osa vapaista amerikalaisista oli itse tarpeittensa suurimman osan tuottavaa maanviljelijä-väestöä, ei se juuri tarvinnut teollisuuden tuotteita eikä ollut sillä halua alentua kapitalismin palkkaorjuuteen. Mutta semmoinen olotila ei ollenkaan tyydytä kapitalismia. Marx sanoo: "Kapitalistisen tuotannon suuri kauneus on siinä, että se ei vain alinomaa luo palkkatyöläistä uudelleen palkkatyöläiseksi, vaan kapitali yhäti tuottaa kasaantumiseen nähden verrattaista palkkatyöläis-liikaväestöä." Niin saadaan riittävästi työväkeä, estetään kovin pahat palkkain heilahdukset ja pidetään työväkeä tarpeellisuudessa riippuvaisuudessa.

Mutta niinpä ei nyt ollut laita Amerikassa rehellisen Wakefieldin suureksi suruksi. Hän valittaa, että työväkeä ei tule Euroopasta riittävästi ja säännöllisesti sekä jatkaa: "vaikka työläisen ja kapitalistin kesken jaettava tuote onkin iso, niin ottaa työläinen siitä niin suuren osan, että hän pian tulee kapitalistiksi. . . . Sitä vastoin voivat vain harvat, vaikkapa elävätkin tavattoman kauan, kasata suuria rikkauksia. Työläiset ovat täällä olleet hyvin häijyjä. Ei ole auttanut sekään, että kapitalisti tuottaa heitä Euroopasta", Wakefield selittää, että "he lakkaavat pian olemasta palkkatyöläisiä, muuttuvat riippumattomiksi talonpojiksi, jopa vanhain mestariensa kilpailijoiksi itse palkkatyömarkkinoilla." — "Ymmärrettäköön kuinka kiusallista!" huudahtaa Marx. "Kunnon kapitalisti on ihan omalla rahallaan tuottanut Euroopasta elävän kilpailijan itselleen. Täällä ei ole mitään järjestystä! Ei ihmettä, että Wakefield valittaa siirtomaitten palkkatyöläisiltä puuttuvan riippuvaisuusuhdetta ja riippuvaisuuden tunnetta".

Vanhassa mailmassa on jo aikaisemmin luotu "riippuvainen" työväki, se on luotava uuteenkin maahan. Sillä kapitalismi ei ole Matti eikä mikään, jollei se sitä luo. Surkeatahan se on, että "kansallisriikkaus" on "hajalla". Wakefield kertoo surullisen tarinan. Hän on joittenkin kapitalistein seurassa Canadassa ja New Yorkin valtiossa, johon siirtolaislaiva usein heittää työläisjoukon. "Pääomamme", niin valittaa muuan osakas, "oli val-

miina useita yrityksiä varten, jotka toteutuakseen tarvitsevat riittävän ajan, mutta voimmeko alkaa sellaisia yrityksiä työläisillä, jotka, sen tiesimme, pian meille selkensä kääntäisivät?" He olisivat maksaneet paljonkin, mutta he tarvitsivat varmuutta, että aina olisi väkeä. Mutta mitäs varmuutta siinä on, kun Wakefieldinkin täytyi esittää Amerikan kansan hyvinvoivana, Englantilainen maatyömies sensijaan on "kurja ryysyläinen". Jopa hän väittää Englannissa hevosiaakin paremmin syötettävän kuin maan muokkajia.

Mutta miten parantaa tämä siirtomainen ydinviika? on lyötävä kaksi kärkeä yhdellä iskulla. Hallitus on saatava määräämään koskemattomalle maalle teennäinen hinta, joka pakottaa siirtolaiset pysymään kauemmin palkkatyöläisinä, kunnes ovat ansainneet riittävästi rahaa ostaakseen maata eli toisin sanoen ostaakseen itsensä vapaiksi kapitalisteilta, jota he kyllin ovat rikastuttaneet ja jolla jo on käytettävänä uusia tulokkaita Euroopasta.

— Mistä niitä on tullut. Todelakin, unohdin mainita, että tuohon kapitalistien "järjestelmälliseen siirtomaa-asutukseen" kuuluisi myös säännöllinen joutoväen kuljetus Euroopasta. "Tämän suunnitelman mukaan", huudahtaa Wakefield riemuiten, "täytyy saannin muuttua pysyväksi ja säännölliseksi; sillä ensiksi, kun ei kukaan olisi kykenevä hankimaan itselleen maata, ennenkun hän on työskennellyt rahasta, tulisivat kaikki maahan saapuvat työläiset yksissä palkasta työsken-

nellen tuottamaan käyttäjälleen lisää pääomaa työn käyttöä varten; toiseksi jokainen, joka riipustaisi palkkatyön nauhaan ja rupeisi maanomistajaksi, takaisi juuri tuon maanostonsa kautta rahaston, jolla tuotetaan uutta työtä siirtomaihin."

Marx huomauttaa olevan merkille pantavaa, että Englannin hallitus on tämän tapaista menettelyä noudattanut siirtomaihinsa nähden. Siinä se kuitenkin suuresti epäonnistui, käänsihän vain siirtolaisvirran Yhdysvaltoihin. "Sillä välin on kapitalistisen tuotannon edistys Europassa," kirjottaa Marx, "kasvavan hallitussorron rinnalla tehnyt Wakefieldin reseptin tarpeettomaksi. Toiselta puolen jättää suunnaton ja yhtämittainen siirtolaisvirta, joka vuosi vuodelta painautuu Amerikkaan, kasaantuneita ihmisrukoja Yhdysvaltain Itään, Europan siirtolaisaalto näet heittää sinne ihmisiä nopeammin kuin siirtolaisaalto Länteen voi sitä pois huuhtoa. Toiselta puolen on Amerikan kansallissota tuonut suunnattoman kansallisvelan ja sen mukana veropainostuksen, synnyttänyt mitä katalimman rahaylimystön, aiheuttanut suunnattomien yleismaitten lahjotuksen keinotekuisuudelle käytettäväksi rautateitä, kaivantoja y. m. varten — lyhyesti, on tapahtunut mitä nopein pääoman kasaantuminen. Iso tasavalta on siis lakannut olemasta maasta muuttavain työläisten luvattu maa. Kapitalistinen tuotan-

to etenee siellä jättiläisaskelin, vaikkakaan ei pitkään aikaan voida palkkoja polkea ja työväen riippuvaisuutta saattaa Europan normaalitasoon. Wakefieldin niin äänekkäästi vaatima viljelemättömän maaperän häpeämätön tuhlaus ylimyksille ja kapitalisteille, jota Englannin hallitus on harjoittanut, yhdessä kultakenttien vetämisen ihmievirran kanssa ja sen kilpailun avulla, johon englantilaisen tavarann tuonti ajaa pienimmätkin käsityöläiset, on luonut riittävän "verrattaisen työläisliikäväestön," niin että miltei jokainen postihöyry tuo Jobinpostin, että Australian työmarkkinat ovat ylitäydet ja prostitutsioni siellä paikatellen rehoittaa niin rehevänä kuin Lontoon Haymarketilla."

Jopa tuosta riittäneekin yhdellä kertaa osottamaan, että kapitalismi on kunnioittanut talonpojan omaisuuksia niin että se kaikin keinoin on pyrkinyt syömään sen suuhunsa siinä kaikkia keinoja häikäilemättä käyttäen ja "työn vapauden" käsitettä se ei tuntenut, ennenkuin sen kynäritarit keksivät sillä ruveta rikkureita kruunaamaan. Pakolla työhön, ruoskaa selkään, siinä sen resepti!

Marx lopettaa "Kapitalin" ensi osan seuraavin sanoin: "Kapitalistinen tuotanto- ja kasvamista pa, siis myös kapitalistinen yksityisomistus, vaativat omalle työle perustuvan yksityisomaisuuden tuhoamista, s. o. työläisen pakko- luovutusta."

Y. S.